

‘Laat Wilders niet zwelgen in zijn rol’

De ChristenUnie heeft met Voorwaarden voor vrede een volwassen islamstudie gepresenteerd. Waar blijven de andere partijen? Een gesprek met Gert-Jan Segers, auteur van het islamrapport. HENK RIJKERS

De ChristenUnie heeft zijn islamrapport op tafel gelegd: *Voorwaarden voor vrede*. Het is op een aantal punten heel duidelijk. Bijvoorbeeld voor een geprivilegieerd partnerschap voor Turkije in plaats van het EU-lidmaatschap. Als het gaat om de binnenlandse problemen, is het rapport wat minder concreet. Reden voor een gesprek met Gert-Jan Segers (40), directeur van het Wetenschappelijk Instituut van de ChristenUnie. Als politicoloog die Arabisch spreekt én als evangelist met jarenlange ervaring in Egypte, neemt hij een bijzondere positie in. Waar was hij als expert tijdens de heftige discussies rond de vijfde sterfdag van Theo van Gogh? “Ik meet me heus geen bijzondere positie aan, hoor”, antwoordt hij desgevraagd.

Waarom eigenlijk niet? U ziet toch hoe de discussie telkens weer polariseert? U bent gematigd en toch kan zelfs Geert Wilders u niet als politieke handlanger van Mohammed B. wegzetten.

“Nee, omdat ik inhoudelijk juist heel kritisch over de islam ben. Ik vind het jammer dat Van der Laan en Pechtold zich laten verleiden erg op de man te spelen en de PVV als ‘probleem’ aan te merken, terwijl het veel effectiever zou zijn de zorgen achter de PVV serieus te nemen en het dáárover te hebben. Ik vind dat Paul Scheffer dat erg goed doet. Hij is als onderzoeker eerlijk over de weerbaarheid van de integra-



tie. Hij vindt de rechtszaak tegen Wilder buitengewoon schadelijk. Je maakt hem zo veel groter dan hij is, een soort martelaar. Als je hem uitmaakt voor ‘racist’ en ‘een gevaar voor de staatsveiligheid’ kan Wilders zwelgen in zijn rol. Heel onverstandig.”

Hoe moet het dan wel?

“*Trouw* kopte over onze debatten: ‘Een islamdebat zonder W’. Dat vond ik wel een aardige. We willen het niet eindeloos over Wilders hebben. Voor een minister van Integratie vind ik het buitengewoon onverstandig zo frontaal het gevecht met de PVV aan te gaan. Laat ik wel onderstrepen: de kracht van Wilders is de zwak-

te van het politieke midden. Bij de presentatie van ons rapport zei Paul Scheffer: ‘De CU heeft haar islamstudie. Nu het CDA en de andere partijen nog.’ Je kunt niet volstaan met te zeggen dat je ‘tegen Wilders’ bent. Dat is een zwaktebod. Daar wijst Wilders zelf ook op en terecht. Laten we ons dus op de inhoud richten.”

Jullie liggen nu voor op het CDA?

“Dat zeker. Niet alleen vind ik dat aardig vanuit concurrentie-oogpunt, maar ik vind het vooral onverantwoord dat een grote partij zo’n geweldig probleem zo structureel laat liggen. Hans Hillen, jullie columnist, suggereert dat dit nog bewust is ook.

Het CDA laat anderen zwelgen in het onderwerp en kijkt handen-wrijvend toe. Volstrekt onverantwoord.”

Wat hebben de islamdebatten die de ChristenUnie in het land heeft georganiseerd u persoonlijk gebracht?

“Sowieso de emotie. Hoe diep het zit. Wilders gaat een grote uitslag halen, daar ben ik zeker van. Mensen zijn zo gepassioneerd op dit punt en Wilders is de enige vertolker van het radicale anti-islamsentiment. Anderzijds kwam er ook een gesluierde moslima op me af die vroeg: ‘Zijn wij dan alleen maar probleem?’ Zoiets blijft haken. Zo wil je niet over anderen praten. Wij willen een vreedzame en fatsoenlijke samenleving met elkaar opbouwen. Die menselijke ondertoon kun je niet uit boeken halen, maar proef je wel op zulke avonden.”

Wat zou u als de kern van uw islamstudie willen benoemen?

“Dat we verdieping van het integratieproces willen. We hebben er te lang naar gekeken op het niveau van *behaving*: gedrag. Als mensen nu maar de taal spreken, hun school afmaken en werk hebben, is het voor elkaar. Nu blijkt dat dit niet zo is. Dat mensen dan nóg kunnen radicaliseren. Vooral voor sociaal-democraten is dat ingewikkeld. Die zijn geneigd het à la Vogelaar als een sociaal-economisch probleem te zien. We moeten echter inzetten op het niveau van waarden en van *belonging*: zich thuis voelen. De lange arm van Turkije en Marokko is bijvoorbeeld funest. Die zorgt ervoor dat mensen hun focus op hun thuisland houden. Daar moeten we veel strenger in worden. Hetzelfde geldt voor de buitenlandse financiering van moskees. Islamitische stromingen kunnen zo ongewenste invloed in Nederland

kopen. Ook daar moeten we een streep trekken.”

Dat roept wel de vraag op wat de identiteit van ons eigen land is. In Frankrijk is juist een discussie over nationaliteit losgebarsten. Ziet u daar iets in?

“Ik zou zeker willen dat minister Van der Laan het voortouw neemt. Dat hij het islamdebat, dat wij in het klein hebben gedaan, nationaal zou doen. Je zou letterlijk om de tafel kunnen gaan zitten en een convenant sluiten: hoe denken wij over godsdienstvrijheid? Hoe denken wij over politieke vrijheden? Moslims die christen worden, hebben last van intimidatie en bedreiging, óók in Nederland. Ook bij ons staat vanuit de islam de godsdienstvrijheid dus onder druk. Er is echter een kern in onze samenleving die niet onderhandelbaar is. Dáár moeten we het over hebben. Zo’n debat zou echt heel goed zijn. Ook voor Van der Laans eigen positie.” ●

Gert-Jan Segers, *Voorwaarden voor vrede. De komst van de islam, de integratie van moslims en de identiteit van Nederland*. Uitg. Buitten & Schipperheijn, 138 pp., pb., € 14,95, ISBN 978 90 5881 440 1.



Gert-Jan Segers: “Van der Laan zou het voortouw moeten nemen voor een nationaal islamdebat.”

Hillen



Het Nederlandse belang

Twee vragen zijn van belang bij een mogelijke overstap van premier Balkenende naar Europa. Vraag 1: heeft Nederland hier wat aan? Vraag 2: moeten er

dan nieuwe verkiezingen komen? Het antwoord op de eerste vraag luidt bevestigend, maar niet omdat Nederland dan op een of andere manier voorgetrokken zou gaan worden. Integendeel. Integere bestuurders, en onder hen is Balkenende zeker te rekenen, hebben veeleer de neiging extra neutraal te zijn als het over hun eigen land gaat. Ook Neelie Kroes heeft het Nederlandse bedrijfsleven niet bepaald ontzien. Je zou kunnen zeggen dat, als het om direct voordeel gaat, je in zo’n situatie eerder een half puntje achter staat. Het voordeel van Nederland ligt op ander terrein, namelijk op dat van internationaal prestige. Dat laat zich niet direct uitdrukken in euro’s

of in stemmen. Hebben de Polen er direct wat aan gehad dat de vorige paus uit Polen kwam? Nee, ze zijn niet heiliger geworden, maar het heeft zonder twijfel op een belangrijk moment in hun geschiedenis bijgedragen aan hun kracht en internationale presentie. Nederland wint met Balkenende op de topplaats van Europa aan relevantie, en dat is goed nieuws. Ook het bedrijfsleven kan er, om maar eens een zakelijk beeld te gebruiken, *airmiles* mee verdienen. Je moet echt een zuurpruim zijn om geen enkel nut te zien in de mogelijk grote sprong voorwaarts van de Nederlandse premier. Het antwoord op de tweede

vraag luidt ontkennend. Er hoeven geen nieuwe verkiezingen te worden gehouden. Het staatsrecht schrijft dat nergens voor en het is politiek tamelijk onwijs. Gezien de huidige instabiliteit en de uiterst beroerde beslissingen die moeten worden genomen zouden vervroegde verkiezingen alle noodzakelijke besluitvorming wel eens geheel tot stilstand kunnen brengen. Verdere versplintering van het politieke midden maakt dat probleem vervolgens nog groter. Net als andere westerse landen staat Nederland in zijn geschiedenis voor grote veranderingen. Heen en weer blijven drementelen op het kruispunt lost het probleem niet op. Erger nog, het zal ons alleen

maar achterstand bezorgen. Een sterk concurrerende open wereldeconomie is geen bagatel van voorbijgaande aard. De huidige coalitie heeft van de kiezers mandaat gekregen tot 2011 en die tijd moet ze afmaken. Er staat nu te veel op het spel voor een politieke timeout. Doorregeren dus en je niet van de wijs laten brengen door verwijten van buitenaf en zeker niet door die bonte hoeveelheid peilingen die ons land kent. Verstandige politiek rekent om de vier jaar af met de kiezers en niet om de week met de op dat moment toevallig gangbare emotie.

SENATOR HANS HILLEN